

از شمس النهار تا فیسبوک

سوم می از طرف سازمان ملل متحد بحیث « روز بین المللی آزادی مطبوعات » اعلام و در بیشتر از (۱۸۰) کشور تجلیل میگردد.

چیزی کم (۱۴۰) سال از تاسیس اولین اخبار (شمس النهار) در افغانستان ، که در نخستین مطبعه سنگی کشور به اهتمام مرحوم میرزا عبدالعلی خان ، میگذرد . این اخبار نقطه عطف تلاش امیرشیرعلیخان در تطبیق ریفورمها بخاطر دولت سازی و تغییرات اجتماعی بود و نشر اخبار در فهرست پیشنهادی سید جمال الدین افغان به امیر موصوف نیز وجود داشت.

از آن زمان تا کنون سیر و تطور مطبوعات با فراز و فرود های جدی همراه بوده است ، ریفورم های امیر حبیب اله ، زمینه نشر دومین اخبار (سراج الاخبار) را بوجود آورد و جنبش مشروطیت اول و تلاشهای محمود طرزی که بحیث پدر ژونالیزم شناخته میشود ، صفحه یی با اهمیت در گشودن درواز های مطبوعات مدرن در کشور میباشد . البته آزادی مطبوعات در تمام این چهارده دهه با مد و جذر های جدی همراه بوده است ، در دهه دیموکراسی شاهی بیشترین اخبار غیر دولتی و آزاد فعال بود و تعداد آنرا تا (۳۴) قید نموده اند و زیادتترین اخبار دولتی بعد از نهضت امانی در سالهای حاکمیت ح د خ ا (حزب وطن) وجود داشت.

اکنون در افغانستان (۸۶) تلویزیون ، (۲۲۲) رادیو و (۱۴۶) اخبار و مجله بنشر میرسد و جایگاه (۱۲۰) را در جهان بحساب مطبوعات و آزادی آن احراز مینماید . کاربران فیسبوک در افغانستان به چند ملیون میرسد و چندین ملیون افغان در بیرون از کشور با فیسبوک مصروف اند .

واضح است که تغییرات کمی چشمگیر است ، اما باید دید و متوجه باشیم که « رکن » چهارم قدرت (مطبوعات و رسانه ها) از لحاظ کیفی در کدام سطح قرار دارد؟

طرح این سوال حایز اهمیت جدی است که : مجموع نشرات به محور منافع افغانستان عمل مینمایند ؟ و موثریت این نشرات در مسایل اساسی صلح ، ثبات و گذار به بازسازی و رفتن بشاهراه ترقی از چه قرار است ؟ و آیا در راه وصل کردن میرویم و یا در مسیر فصل کردن تیشه میزنیم ؟ و در یک سخن ، در جدل تاریخی علم و جهل جایگاه ما در کجا است ؟ البته بررسی این سوالات ایجاب نقد و ارزیابی دقیق و مسلکی را مینماید .

در یادمانی ازین روز ، روح خبر نگاران و مبارزان آزادی مطبوعات که جام شهادت نوشیده اند ، شاد میخواهیم . منحیث حسن ختام شعری را متذکر میشوم که در پیشانی اخبار شمس النهار درج است:

کاری که بر تو کل تو کردم ابتدا

یارب به فضل خویش رسانش به انتها